

JINA: .....

NAMBARI: .....

SHULE: .....

SAHIHI: .....

102/3

KISWAHILI

KARATASI YA 3

FASIHI YA KISWAHILI

JULAI / AGOSTI 2011

MUDA: SAA 1 $\frac{3}{4}$

**MTIHANI WA MUUNGANO WA WILAYA ZA NANDI KUSINI,
NANDI MASHARIKI NA TINDERET
HATI YA KUHITIMU KISOMO CHA SEKONDARI**

MAAGIZO

- (a) *Jibu Maswali manne pekee.*
- (b) *Swali la kwanza ni la lazima.*
- (c) *Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu nne zilizobaki yaani Riwaya, Tamthilia, Fasihi Simulizi na Ushairi.*
- (d) *Ujibu maswali mawili kutoka kitabu kimoja.*

Jibu swali la 2 au la 3

2. **RIWAYA – UTENGANO Said A. Mohammad**

“Ala, mbona mnapokaa kwenye vikuza sauti mnapiga kelele wanawake wasitawe, wanawake hivi wanawake vile, Alaaaa, mkuki kwa nguruwe kwa binadamu mchungu.”

(a) Liweke dondoo hili katika muktadha wake. (alama 4)

.....
.....
.....
.....
.....

(b) Taja na ufafanue sifa zozote tano za:

(i) Mzungumzaji (alama 5)

.....
.....
.....
.....
.....

(ii) Mzungumziwa (alama 5)

.....
.....
.....
.....
.....

(c) Eleza jinsi ambavyo methali “Mkuki kwa nguruwe kwa binadamu mchungu” inaafikiana na matukio yanayorejelewa kwenye muktadha. (alama 6)

.....
.....
.....
.....
.....

(c) Ni mambo yapi yaliyomfanya mnenaji kuuchomoa mwiba.

(alama 12)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. **Jadili sifa za wahusika wafuatao:**

(alama 20)

(i) Batu

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) Atega

.....

.....

.....

.....

.....

(iii) Nyalwe

.....

.....

.....

.....

.....

Aliye ana machukiyo, adui wa Muungano
Naazibe masikiyo, asisikie maneno
Kisha awe kibogoyo, asiwe na moja jino.

Ya Ilahi ujalie, huu wetu Muungano
Nuru yake izagae, na nguvu za mapigano
Hasidi mpe hakie, mateso yaso mfano.

Watamati komeleo, kuimba kwangu hukuno
Nataka maendeleo, yasiyo na malumbano
Daima tuwe ni ngao, palipo **msagurano**.

(a) Toa kichwa cha shairi hili. (alama 2)

.....

(b) Shairi hili ni la bahari gani? Taja **mbili**. (alama 2)

.....

.....

(c) Taja sifa **tano** za aina hii ya ushairi. (alama 5)

.....

.....

.....

.....

(d) Andika ubeti wa pili kwa lugha nathari. (alama 3)

.....

.....

.....

(e) Eleza maana ya mshororo ufuatao: Pa kitasa na komeo, tupite bila kinzano. (alama 3)

.....

.....

.....

(f) Huku ukitoa mifano mitatu eleza uhuru wa ushairi katika shairi hili. (alama 3)

.....

.....

.....

(g) Eleza maana ya maneno yafuatayo kama yalivyotumika katika shairi. (alama 3)

(i) Usonono : .....

(ii) Vyanda: .....

(iii) Msagurano: .....